

15 Şubat 2013

Sayı : 64272063-610 - 587
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-14559)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 03.01.2013 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-101014 sayılı yazısı.

Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Durdu ÖZBOLAT'ın tarafıma tevcih ettiği 7/14559 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SAYIN DURDU ÖZBOLAT'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14559)**

Soru 1:

Birleşik Arap Emirlikleri Abu Dabi Emirliği Ulusal Enerji Şirketi TAQA ve Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ) arasında, Afşin-Elbistan bölgesinde elektrik üretimine ilişkin iş birliğine dair ortak bildiri imzalanmış ve 9 Ekim 2012 tarihinde ilan edilmiştir. Bu ortaklık bildirisine göre, adı geçen bölgeye 4 santral daha kurulması öngörülmektedir.

Bu çerçevede;

-Bölgeye kurulması öngörülen dört santralin yeri tam olarak belirlenmiş midir? Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) çalışmaları yapılmış mıdır? Belirlenen sahaların kullanılabilmesi için nehir yatağının değiştirilmesine ve soğutma suyu için yeni baraj yapılmasına gerek görülecek midir?

Cevap 1:

Bahse konu tesislerin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin başlatılabilmesi için tesis gücü, yeri ve teknolojisine dair belirsizliklerin giderilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Hurman Çayı ve yapılması planlanan Karakuz Barajı için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından TÜBİTAK-MAM Çevre Enstitüsü'ne hazırlatılan "Havza Koruma Eylem Planlarının Hazırlanması-Ceyhan Havzası" Final Raporu web adresinde (http://www.cygm.gov.tr/CYGM/Files/Guncelbelgeler/HAVZA_FINAL/Ceyhan/Ceyhan_Havzası.pdf) yayınlanmıştır. Söz konusu raporda;"Elbistan Belediyesi tarafından, Kasım 2010 tarihinde Elbistan Termik Santrali için Ceyhan Nehri'nden soğutma suyu alınmaya başlandıktan sonra derin kuyularla sulama yapan çiftçilerin kuyularının randımanının düştüğü ve hatta bazı kuyuların kurduğuna yönelik şikayetler alınmıştır. Santrallere soğutma suyu sağlayacağı söylenen Hurman Çayı üzerinde kurulacak Karakuz Barajı'nın bir an önce yapılarak daha sonra kurulacak santrallerin soğutma suyu ihtiyacını karşılayacak olmasının yanında, şu an A ve B santrallerine (gelecekte kurulması muhtemel C, D ve E üniteleri için) alınan soğutma suyunun da bu barajdan karşılanmasının Ceyhan Nehri'nin membasında bulunan gölü kurtaracağı düşünülmektedir. Buna paralel olarak nehrin debisinin artması ile Nehrin içinde rusubet birikmesinden kaynaklanan kirliliğin ortadan kalkacağı ve nehir yatağının daha temiz bir görüntüye kavuşacağı belirtilmektedir." ifadesi yer almaktadır.

Afşin Elbistan A Termik Santrali (AEATS) ÇED Raporu'nda; "İlk ünitesi Mayıs 1984 tarihinde ve son ünitesi Kasım 1987 tarihinde devreye alınan AEATS'nin ortalama yaşı yaklaşık 27'dir. Santralde yakılan kömürün çok yüksek oranda kül ve nem içermesi ve kalorisinin çok düşük olması nedeniyle üniteler giderek yıpranmış ve santralin rehabilitasyona alınması ihtiyacı doğmuştur. Ayrıca, santralde baca gazı kükürt arıtma tesislerinin (BGD) olmaması ve yıpranmadan dolayı elektrofiltrelerin verimsiz çalışması nedeniyle, yakıtın yanması sonucu ortaya çıkan SO₂ ve toz partikülleri atmosfere doğrudan verilmektedir. Bu sıkıntıların giderilmesi için santralin ünitelerinin ekonomik ömrünü doldurması ile devreden çıkarılması ya da rehabilite edilerek yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Diğer taraftan santralin özelleştirilmesi ile ilgili olarak 8 Aralık 1994 yılında yapılan ihale sonucu Erg-Verbund Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi uygun teklifi vererek ihaleyi kazanmış, ancak sonrasında Şirket ile Devir ve ESA Sözleşmelerinin imzalanmamasından ötürü başlatılan hukuki süreç neticesinde, tüm hukuki süreçler Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) aleyhine sonuçlanmış ve devir çalışmalarına devam edilmesi zorunluluğu doğmuştur.

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SAYIN DURDU ÖZBOLAT'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14559)**

AEATS Rehabilitasyonu ve BGD Tesis Edilmesi Projesi için 8 Eylül 2005 tarihinde “ÇED Olumlu Kararı” alınmıştır. Yürürlükteki ÇED Yönetmeliğine göre bahse konu “ÇED Olumlu Kararı” 7 yıl boyunca geçerliliğini korumaktadır. Ancak söz konusu süre geçtiğimiz yıl itibariyle sona ermiştir.

Sorular 2, 3:

- Planlanan santral sahaları yerleşim yerlerini içine almakta mıdır? Burada yaşayan insanların başka bir bölgede iskan edilmesine dönük bir planlama var mıdır?
- A Termik Santralının rehabilitasyonu şartı ile alınan B Santralı ÇED Raporuna uyulmamasından kaynaklı, çevreye ve insan sağlığına yönelik tehditlere karşı hangi tedbirler alınmıştır? Yasal olarak bu yıl süresi dolmuş olan "Baca Gazı Kükürt Arıtma Tesisi" kurulmuş mudur? Her bakımdan ömrünü tamamlamış olan A Termik Santralisi konusunda bir planlama yapılmış mıdır?

Cevaplar 2, 3:

22.07.2006 tarih ve 26236 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği (ETKHKKY)'nin Geçici 3 üncü Maddesinin 1 inci fıkrasında; “Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'ne göre emisyon izni alma yükümlülüğü bulunan, ancak bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen tesisler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde iş termin planı hazırlayarak mülki amir kanalı ile yetkili mercie sunmak ve iş termin planının yetkili mercie sunulmasından itibaren 4 yıl içerisinde iş termin planında yer alan işleri tamamlamak suretiyle emisyon izni almak için emisyon izin dosyası hazırlayarak yetkili mercie başvurmak zorundadır.” denilmektedir. Söz konusu Yönetmeliği yürürlükten kaldıran ve 03.07.2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nin konuya ilişkin Geçici 3 üncü Maddesinde iş termin planı veren işletmeler için “(2) Bu tesisler faaliyetlerini yukarıda belirtilen süreler içinde, tesis etki alanında Ek-2 de yer alan hava kalitesi sınır değerlerinin sağlanması ve hava kalitesinin ölçüm cihazları (istasyonları) ile sürekli izlenmesi ve ölçüm sonuçlarının kayıt altına alınması, Valiliğe düzenli bildirimde bulunulması koşulu ile iş termin planlarına bağlı olarak sürdürebilir.” ifadesi yer almaktadır.

AEATS'ne ait elektrofiltre rehabilitasyonu ve baca gazı kükürt arıtma tesisi yapımına yönelik iş termin planları Yönetmelikte belirtilen süre içerisinde Valiliğe sunulmuştur. Çeşitli nedenlerle söz konusu yatırımların gerçekleştirilememiş olması ve santrallerin özelleştirilmelerinin de gündemde olması dikkate alınarak verilen sürenin uzatılmasına yönelik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yukarıda belirtilen Yönetmelik maddesinde değişiklik yapılmış olup, yapılan değişiklik 10.10.2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile geçici 3 üncü Maddeye eklenen ikinci fıkrada “Özelleştirme sürecindeki termik santrallerden 31/12/2011 tarihine kadar birinci fıkra hükümlerinin gereklerine uygun hâle getirilmemiş olanların özelleştirme sürecine ilişkin planlamanın Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca Bakanlığa bildirilmesi ve özelleştirilmesi öncesinde, işletmelerin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanması ve işletmecilerinin bu çerçevede alacakları tedbirlere ilişkin planlamalarını Bakanlığa sunmaları gerekir. Bu fıkra kapsamındaki tesislerin işletmecileri, özelleştirme sürecinin tamamlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde iş termin planlarını sunmak ve en geç iki yıl içerisinde çevre izni almak zorundadır. Özelleştirme sürecinin tamamlanıp tamamlanmadığına bakılmaksızın, bu tesisler için çevre iznini alma süresi

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SAYIN DURDU ÖZBOLAT'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14559)**

31/12/2017 tarihini geçemez.” ifadesi yer almaktadır. Bu hususlar ve Yönetmelikte yapılan değişiklikle hava kalitesi sınır değerlerinin sağlanması halinde, termin planında belirtilen işlerin dolayısıyla Baca Gazı Kükürt Arıtma tesisinin yapılabilmesi için santralin 2017 yılına kadar süresi bulunmaktadır.

Geçici 3 üncü Madde uyarınca hava kalitesinin izlenmesi için kurulması gereken ölçüm istasyonları, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü ile birlikte belirlenen yerlere yerleştirilmiş ve devreye alınmıştır. Santral çevresinde hava kalitesi sürekli olarak ölçülmekte ve ölçüm sonuçları İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından da takip edilmektedir.

Soru 4:

Çevre mevzuatına ve yasalara aykırı olarak rehabilitasyonları yapılmayan mevcut santrallerin 200 milyon tonu bulan katı-sıvı-gaz atıklarından kaynaklanan hastalık ve ölüm vakalarındaki artış nedir? Kuruluşu planlanan dört santralin çevreye ve insan yaşamına dönük daha büyük tehditlere neden olmaması için ne gibi teknik ve çevresel çalışmalar yapılacaktır?

Cevap 4:

Afşin Elbistan A Termik Santralı ve 2004 yılından itibaren Afşin Elbistan B Termik Santralı için kükürtdioksit, toz, azotoksit ve toz emisyonları toplamı 1990 ile 2011 yılları arasındaki dönem için 5.247.602 tondur. Önergede yer alan 200 milyon tonu aşan atık iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.